

Komplettering av Naturvärdesinventering av Hällby- Ökna 3:2, Eskilstuna kommun

Naturföretaget 2024

Inventering och rapport: Alexandra Holmgren
Foto: Alexandra Holmgren
Förstudie och kartor: Staffan Fridh
Kvalitetsgranskning: Emma Hellkvist
Datum rapport: 2024-08-30
Version: 1

Kontaktperson för denna rapport: Alexandra Holmgren, alexandra@naturforetaget.se, 0739333176

Utförare: Naturföretaget
Organisationsnummer: 769620-4382
Vaksalagatan 6, 753 20 Uppsala
info@naturforetaget.se

Beställare: Magnus Rothman, Prevelop
Organisationsnummer:
Box 6053, Döbelnsgatan 35, 102 31 Stockholm
Tel: 070-953 10 00

Kartor publicerade med tillstånd av ESRI

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Bakgrund.....	6
Metodik.....	6
Naturvärdesinventering.....	6
Detaljerad redovisning av artförekomst.....	8
Landskapsområden och värdelandskap.....	8
Vattenförekomster.....	8
Bedömning av Natura 2000-naturtyp.....	9
Datainsamling.....	9
Rapportering av arter.....	9
Arter inom artskyddsförordningen.....	9
Främmande invasiva arter.....	9
Förstudie.....	9
Bedömning av särskilt skyddsvärda träd.....	9
Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden.....	11
Övergripande beskrivning.....	11
Vattensystem.....	12
Beskrivning av landskapsområden.....	12
Områdets naturvärden.....	13
Fynd av naturvårdsarter.....	14
Särskilt skyddsvärda träd.....	16
Skyddade och fridlysta arter.....	17
Dokumenterad förekomst.....	17
Beskrivning av naturvärdesbiotoper.....	18
1. Lövskog (0,55 ha).....	19
2. Alsumpskog (0,62 ha).....	20
3. Yngre lövskog (1,2 ha).....	21
Källor.....	22
Litteratur.....	22
Bilaga 1. Karta över artfynd.....	1
Bilaga 2. Karta över särskilt skyddsvärda träd.....	2

Sammanfattning

Eskilstuna kommun och Prevelop arbetar med en detaljplan för fastigheten Hällby-Ökna 3:2 i Eskilstuna. Föreliggande naturvärdesinventering (NVI) är en komplettering till en befintlig NVI som utfördes under 2023. Inventeringen av den tillkommande ytan utfördes den 20 augusti 2024 och utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2023). Inventeringen utfördes på detaljeringsgrad medel och med tillägget Naturvärdesklass 4. Kartläggning av särskilt skyddsvärda träd har ingått som tillägg.

Inventeringsområdet utgörs till största delen av lövblandskog och gräsmarker och har tidigare varit en gårdsmiljö med betesmarker.

Området bedöms inte ha några höga naturvärden. Inom området identifierades tre naturvärdesbiotoper: Två klass 3-biotoper (påtagligt naturvärde) och en klass 4-biotop (visst naturvärde). Områdets högre naturvärden finns i en relativt ung alsumpskog (klass 3) och i ett lövskogsparti i områdets södra del (klass 3), där en fin lövträdslund håller på att utvecklas. Klass 4-biotopen utgörs av ett lövskogsparti i områdets norra del. Hela området är kraftigt dikat. Bitvis ger områdets lövträd intryck av att vara medvetet planterade i rader, men de följer också områdets många diken och erbjuder fina brynmiljöer.

Inom området identifierades ett träd, en björk, som uppfyller Naturvårdsverkets kriterier för särskilt skyddsvärda träd (Naturvårdsverket, 2021). Områdets ekar är inte grova nog för att klassas som särskilt skyddsvärda, men de har växt upp i öppna landskap och är till största delen vidkroniga. De är alla väldigt skuggade av den yngre skogen som har vuxit upp runt dem. Sälgar, brakved och fågelbär bidrar med många ekosystemtjänster och kan dungar sparas där de ingår är det mycket värdefullt.

Under inventeringen påträffades liljekonvalj, som är fridlyst i Södermanlands län. Vi bedömer att det inte finns skäl att föreslå vidare utredning. En utredning skulle sannolikt komma fram till att det inte föreligger någon risk för att dess bevarandestatus eller populationsnivå ska påverkas negativt av områdesplanerna, varken på lokal eller regional nivå.

Bakgrund

Eskilstuna kommun och Prevelop arbetar med en detaljplan för fastigheten Hällby-Ökna 3:2 i Eskilstuna. I samband med detta har Naturföretaget på uppdrag av kommunen gjort en naturvärdesinventering av området den 13-14 april 2023. Då ytterligare yta ingår i planen behövdes en kompletterande inventering av denna yta vilken utfördes den 20 augusti 2024. Kompletteringen utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2023) på detaljeringsgrad medel och med tillägget Naturvärdesklass 4. Kartläggning av särskilt skyddsvärda träd har också ingått som tillägg. I det tidigare uppdraget ingick även att i fält notera värdefulla ekologiska samband för området och att ta fram förslag på placering av eventuella spridningskorridorer, men eftersom det redan har gjorts (Lundkvist, S. 2023) bedömdes det i överenskommelse med kunden som redundant i denna komplettering.

Metodik

Naturvärdesinventering

Området inventerades den 20 augusti 2024. Inventeringen utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2023). Inventeringen utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad medel - naturvärdesklass 1 till 4 med detaljerad redovisning av artförekomster och tillägg av fördjupad inventering i form av särskilt skyddsvärda träd. Minsta karteringsenhet vid detaljeringsgrad medel är 0,1 ha, vilket innebär att det är den minsta storlek på ett område som avgränsas som en egen naturvärdesbiotop. I uppdraget ingick även att i fält notera värdefulla ekologiska samband för området och att ta fram förslag på placering av eventuella spridningskorridorer.

Naturvärdesbiotoper som delvis fortsätter utanför inventeringsområdet har avgränsats i en buffertzon upp till 200 m utanför områdets gränser. De delar som ligger utanför inventeringsområdet har inte fältbesökts utan endast bedömts preliminärt utifrån befintlig miljöinformation och flygfoton.

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera områden (naturvärdesbiotoper) som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesklassen baseras på områdets sammanvägda biotopvärde och artvärde (figur 1). Biotopvärdet bedöms utifrån biotopens tillstånd, sällsynthet och ekologiska funktion. En biotops tillstånd och funktion kan beskrivas utifrån graden av naturlighet, positiv eller negativ påverkan samt förekomst av biotopkvaliteter och element som ger förutsättningar för biologisk mångfald. En biotops sällsynthet bedöms alltid i relation till dess nuvarande tillstånd, oavsett om biotopen är ovanlig på grund av naturliga betingelser eller om den minskar som följd av människans resursutnyttjande. Biotoper som idag är sällsynta och minskande, på nationell eller regional nivå, bedöms ha högre biotopvärde än en sällsynt biotop som inte är minskande. Artvärdet bedöms utifrån förekomst av värdearter och organismsamhällen samt artdiversitet. Värdearter är ett begrepp som används för arter som är lämpliga att använda vid naturvärdesklassning av biotoper genom att de har betydelse för biologisk mångfald eller indikerar att ett område har det. Hit räknas de flesta naturvårdsarter enligt SLU Artdatabankens definitioner, bortsett från arter som är allmänt vanliga och saknar signalvärde (figur 2).

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde	
	Högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högt naturvärde	
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde	Påtagligt naturvärde	Högt naturvärde	
	Visst	Visst naturvärde	Visst naturvärde	Påtagligt naturvärde	Mindre troligt utfall	
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt	Mycket högt
		Biotopvärde				

Figur 1. Matris som visar hur utfallet för artvärde respektive biotopvärde leder till en viss naturvärdesklass. Källa: SS 199000:2023.

Naturvärdesbedömningen resulterar i antingen lågt naturvärde (områden av ingen eller ringa betydelse för biologisk mångfald) eller någon av följande naturvärdesklasser:

Klass 1, högsta naturvärde. Varje enskilt område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.

Klass 2, högt naturvärde. Varje enskilt område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå. Motsvaras ungefär av t.ex. Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, våtmarksinventeringens klass 1 och 2 och skogsbrukets klass Urvatten.

Klass 3, påtagligt naturvärde. Den totala arean av dessa områden har särskild betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha stor särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald. Motsvaras ungefär av Skogsstyrelsens objekt med naturvärde, Våtmarksinventeringens klass 3 och 4 och skogsbrukets klass Naturvatten.

Klass 4, visst naturvärde. Den totala arean av dessa områden har viss betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.

Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.

Naturvärdesbiotoper som bedöms ha Högsta och Högt naturvärde (klass 1 och 2) rekommenderas generellt att undantas från exploatering. Detta baseras på att sådana enskilda områden har naturvärden som är av stor särskild betydelse för att biologisk mångfald ska bevaras på regional eller nationell nivå. Naturvärdebiotoper och naturvärdesinventering har ingen juridisk status, däremot utgör naturvärdesinventering (SS 199000:2023) underlag som gör det möjligt att följa lagstiftning vid olika typer av beslutsfattning, planering och prövningar av verksamheter som rör naturmiljöer. Hänsynstagande till områden med särskild betydelse för biologisk mångfald bidrar till att uppfylla miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler. Hänsyn till områden med höga naturvärden bidrar också till att uppfylla nationella miljö kvalitetsmål och internationella åtaganden för biologisk mångfald.

Värdearter

Värdearter är ett begrepp som används vid standardiserad naturvärdesbedömning för de naturvårdsarter och andra arter som har betydelse för biologisk mångfald eller indikerar att ett område har det. I begreppet ingår rödlistade arter, signalarter, skyddade arter, typiska arter samt nyckelarter, utom de som är allmänt spridda och saknar signalvärde.

Rödlistade arter

Arter där utdöenderisken har klassificerats enligt IUCN:s system som DD, NT, VU, EN, CR eller RE enligt svenskt myndighetsbeslut. Rödlistan uppdateras vart femte år av SLU Artdatabanken. Vissa rödlistade arter är också fridlysta, men inte alla.

Signalarter

Arter som med sin närvaro indikerar att ett område har höga naturvärden. Frekvens och kombination av signalarter kan dessutom förstärka eller ge ytterligare information om områdets naturvärdeskvalitet. Utöver officiella signalartslistor framtagna av t ex Skogsstyrelsen och Jordbruksverket har Naturföretaget också egna listor över vissa indikatorarter.

Skyddade arter

Arter som är förtecknade i artskyddsförordningen (2007:845) och skyddade enligt fridlysningsreglerna. Flera av de fridlysta arterna är också rödlistade, men inte alla.

Typiska arter

Arter som indikerar bevarandestatus för olika Natura 2000-naturtyper.

Nyckelarter

Arter som har stor betydelse för ett visst ekosystem och dess ingående arter.

Figur 2. Definition av begreppet värdearter.

Detaljerad redovisning av artförekomst

Detaljerad artredovisning innebär att alla påträffade naturvårdsarter registreras med koordinater vid fyndplatsen, däremot eftersöks inte alla arter inom en artgrupp metodiskt, för detta krävs fördjupad artinventering av enskild artgrupp.

Landskapsområden och värdelandskap

Inventeringsområdet och dess närmaste omgivning delas in i landskapsområden utifrån landskapets nyckelkaraktärer, med tyngdpunkt på det som har störst betydelse för biologisk mångfald. Avgränsning av landskapsområden som sträcker sig utanför inventeringsområdet görs med stöd av flygfoto och befintliga data om naturvärden. Landskapsområden som bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald pekas ut som värdelandskap. Viktiga kännetecken för ett värdelandskap är att det innehåller sammanhängande miljöer med kända högre naturvärden (klass 1–3) eller miljöer som av naturgivna eller skötselbetingade förutsättningar kan förväntas ha stor betydelse för artrikedom. Stor areal och/eller hög konnektivitet mellan de ingående miljöerna och det omgivande landskapet i stort är också viktiga kriterier. Indelning av landskapsområden syftar till att presentera ett utredningsområde och dess naturvärden i en något större skala, och kan på så vis sägas skapa underlag för en förenklad landskapsanalys. För att kunna analysera viktiga spridningssamband för enskilda arter eller livsmiljöer krävs vanligen en djupare analys, och en utifrån frågeställningen särskild anpassad geografisk skala.

Vattenförekomster

Alla ytvatten som ingår i inventeringsområdet och finns med i Lantmäteriets allmänna kartmaterial redovisas i en karta. För hav, sjöar, vattendrag och avrinningsområden som finns med i Vattenkartan (VISS) redovisas den senaste klassificeringen av ekologisk status eller potential.

Bedömning av Natura 2000-naturtyp

I naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår att bedöma om en naturvärdesbiotop helt eller delvis uppfyller naturlighetskriterier för biotoper av s.k. Natura 2000-naturtyp enligt Naturvårdsverkets vägledning för respektive naturtyp. Att en naturvärdesbiotop uppnår kriterier för Natura 2000-naturtyp innebär inte per automatik att området är skyddat, områdesskydd gäller bara för av Länsstyrelsen formellt utpekade Natura 2000-områden.

Datainsamling

Insamlade fältuppgifter registreras med hjälp av appen Fieldmaps for ArcGIS i surfplatta eller mobiltelefon, med ortofoto som bakgrund. Polygoner och punkter ritas in i appen, och synkroniseras direkt in i ArcGIS. Registrerat data tas sedan ut från ArcGIS och levereras i formatet geopackage eller annat överenskommet filformat. Noggrannheten är ca 5–10 m. Det koordinatsystem som har använts är Sweref 99 TM.

Rapportering av arter

Alla naturvårdsintressanta arter rapporteras in till Artportalen. Rödlistade och skyddade arter rapporteras med en koordinat för varje förekomst, med undantag för om många förekomster av samma art finns inom samma naturvärdesobjekt. Övriga naturvårdsintressanta arter rapporteras normalt bara med en koordinat per naturvärdesobjekt som de förekommer i. Naturföretaget följer Artdatabankens regler för dokumentering och delning av information om skyddsklassade artobservationer.

Arter inom artskyddsförordningen

Fridlysta arter som omfattas av juridiskt skydd enligt artskyddsförordningen (2007:845) tas upp i rapporten under rubriken Fynd av naturvårdsarter samt under Fridlysta arter. I det sistnämnda kapitlet anges om det bedöms finnas behov av ytterligare utredning av någon känslig eller hotad fridlyst art, baserat på inventeringsresultat och eventuell tidigare data.

Främmande invasiva arter

Metodisk inventering av invasiva främmande arter ingår inte i en NVI, men om invasiva arter har noterats i samband med naturvärdesinventeringen så redovisas dessa förekomster under rubriken Områdets naturvärden tillsammans med eventuella tidigare kända fynd.

Förstudie

Äldre fynd av naturvårdsarter från området har inhämtats från Artdatabanken. För rörliga artgrupper som fåglar, däggdjur, insekter samt grod- och kräldjur inkluderas förekomster inom 500 m från inventeringsområdet. För övriga arter redovisas enbart fynd inom områdets gränser. Uppgifter om naturvärden och områdesskydd har inhämtats från Skogsstyrelsens karttjänst Skogens pärlor och Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur. Information om vattenförekomster har inhämtats från VISS.

Bedömning av särskilt skyddsvärda träd

I bedömningen av särskilt skyddsvärda träd används kriterier och definitioner enligt Naturvårdsverkets metodik för inventering av skyddsvärda träd i kulturlandskapet (Naturvårdsverket, 2021). Träd som omfattas av inventeringen är:

- Jätteträd: Levande eller döda träd som är grövre än en meter i diameter på det smalaste stället upp till brösthöjd (1,3 m).
- Mycket gamla träd: Levande eller död gran, tall, ek och bok som är äldre än 200 år. Övriga trädslag som är äldre än 140 år.
- Grova hålträd: Levande eller döda träd som är grövre än 40 cm i diameter (minst 125 cm i omkrets) i brösthöjd och har utvecklad hålighet (minst 3 cm i diameter) i veden av stam eller gren.

Högstubbar kan utgöra särskilt skyddsvärda träd om de är minst 2 meter höga, samt liggande träd, däremot ingår inte lågor som är mycket murkna.

Samtliga fynd av särskilt skyddsvärda träd rapporteras in till Artdatabanken. Vid inventeringen genomsöks området noggrant i fält med stöd av kartor, och fjärranalysdata. Koordinatpunkter tas för alla utpekade träd med en noggrannhet på 10 m. Trädslag och omkrets anges för samtliga träd och för särskilt skyddsvärda träd anges även trädstatus.

Att fastställa trädens ålder exakt är inte möjligt utan att borra i träd. Av naturvårdsskäl har vi avstått från att borra. Trädens åldersuppgifter är därmed uppskattningar och ungefärliga.

Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden

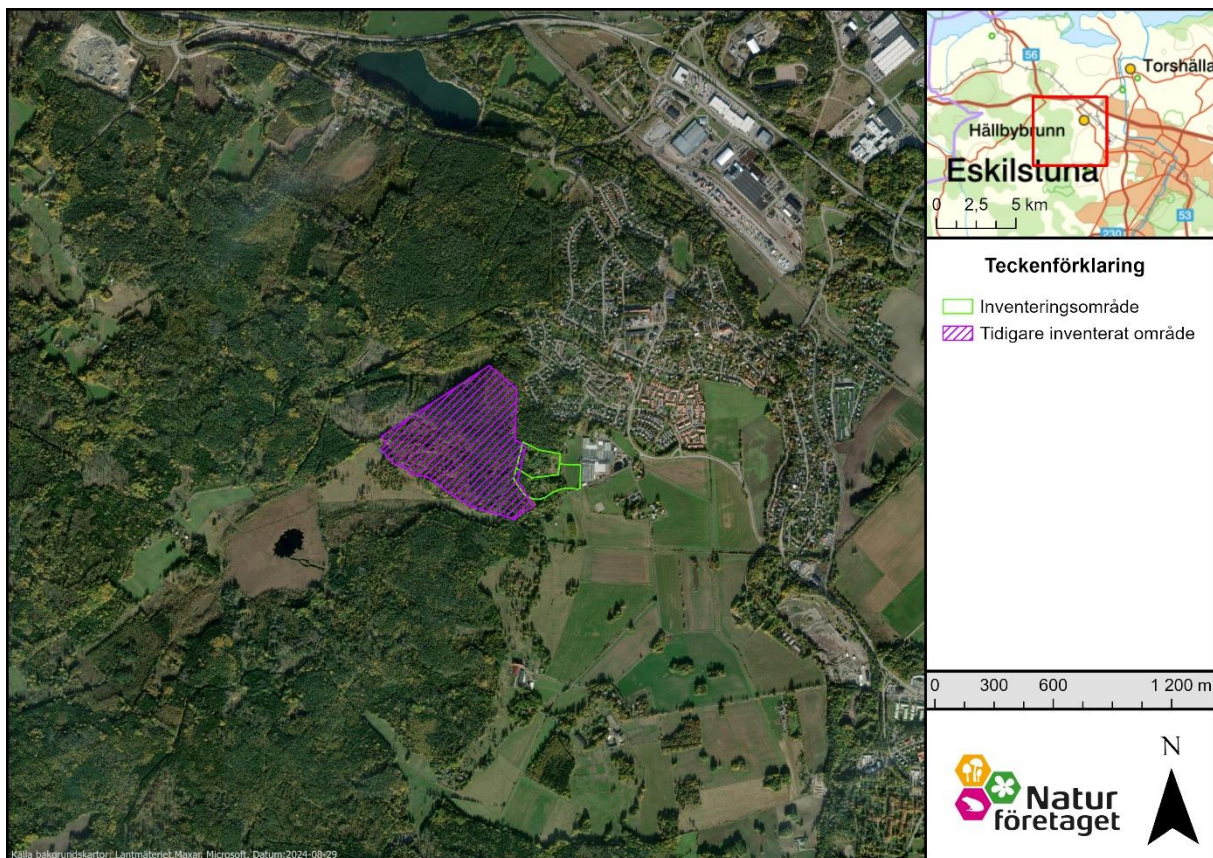
Övergripande beskrivning

Det inventerade området är cirka 6,3 hektar stort och ligger i utkanten av tätort mellan ett jordbrukslandskap och skog. Det är uppdelat på två prioriteringsområden, prio ett i söder (3,6 ha) och prio 2 i norra delen (2,7 ha). Prio 1 består av lövskog och gräsmarker. Prio 2 består av lövskog, gräsmarker och sumpskog.

Inventeringsområdet (prio 1+2) gränsar mot bebyggelse i öster och har en gång varit en del av en jordbruksfastighet. Längst österut i inventeringsområdet ligger en gammal åker. På stora delar av åkern har lövskogar av olika karaktär vuxit upp men delar har hävdats som betesmark och hållits öppna längre. Nu har hävden upphört, partierna är fortfarande mestadels öppna men med en kraftig grässvål. Området är tämligen platt, med en liten stigning i väster och i norr. Det har sannolikt tidigare varit väldigt blött för området genomkorsas av diken. Centralt i inventeringsområdet ligger en tomt som inte omfattas av inventeringen.

I området finns friska ekar som är runt 150–200 år. De är vidkroniga vilket visar att de har vuxit upp i ett öppet landskap men nu är de, utan undantag, skuggade av den yngre skogen vilket i längden kommer innebära förlust av både ekarnas följarter och själva ekarna.

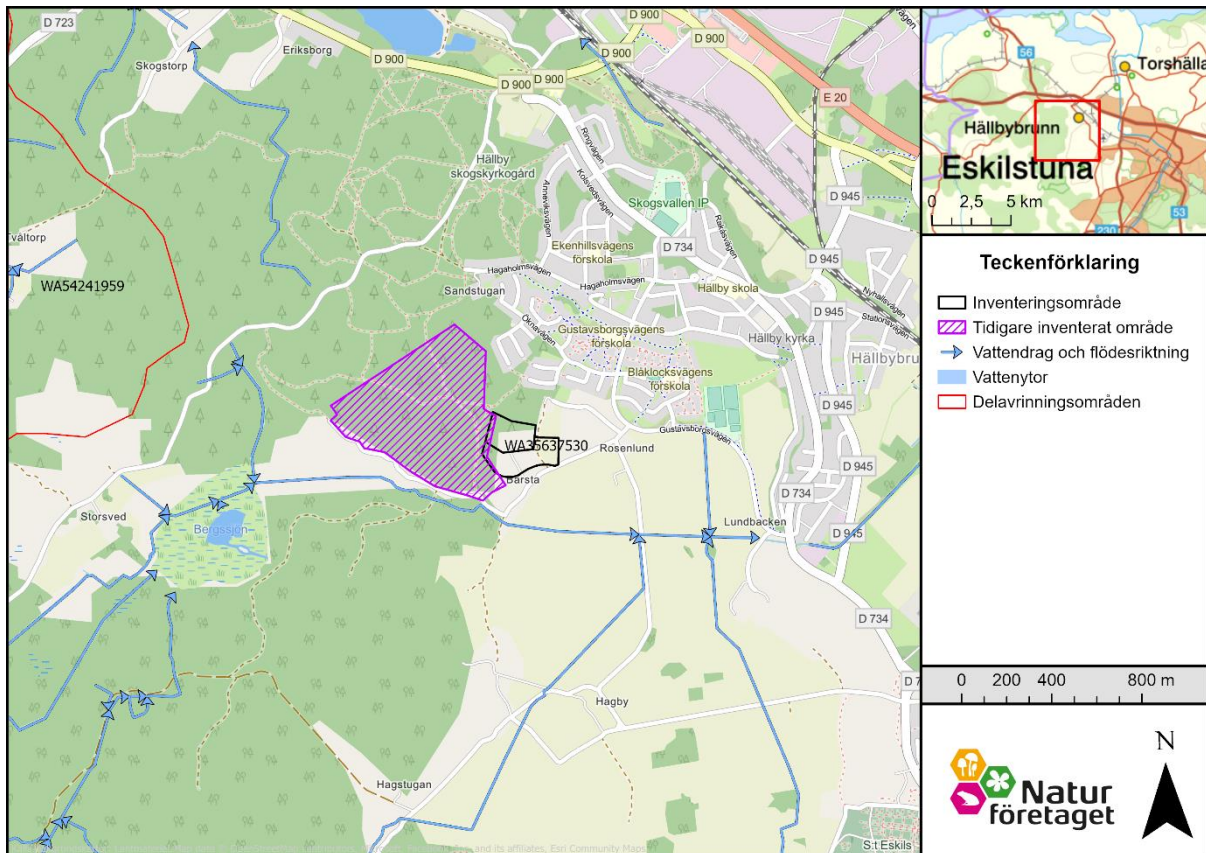
Det förekommer inga naturreservat, biotopskydd eller andra formellt utpekade områdesskydd inom planeringsområdet. Området berörs inte heller av några riksintressen som är av betydelse för naturvärden knutna till naturliga eller kulturpåverkade naturmiljöer. I jordbruksmarken förekommer ett träd som utgör ett särskilt skyddsvärt träd. Se stycket Särskilt skyddsvärda träd.

Figur 3. Översiktsskarta som visar inventeringsområdets läge i omgivningen.

Vattensystem

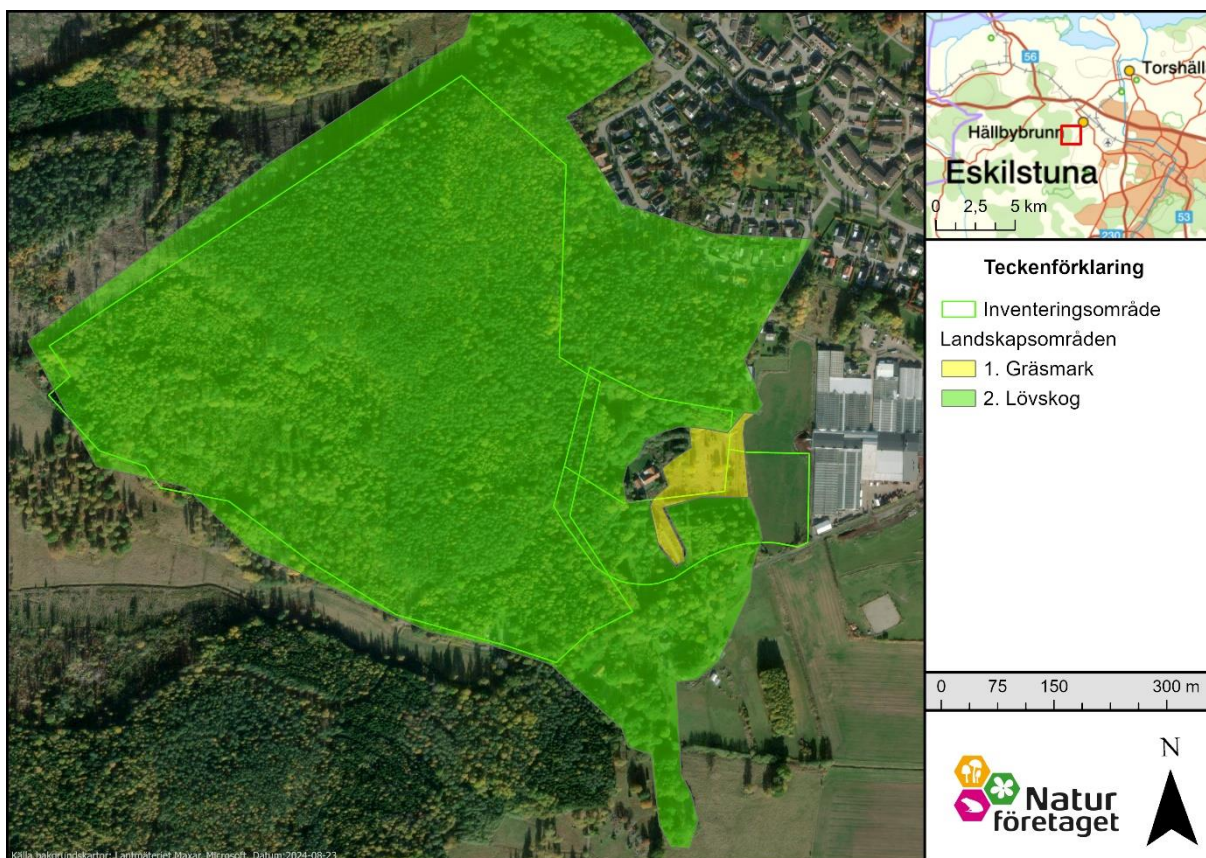
Inventeringsområdet ligger inom huvudavrinningsområde Norrström och delavrinningsområde Eskilstunaån-Torshällaån som har måttlig ekologisk status (figur 4).

Figur 4. Karta som visar ytvatten och avrinningsområde (VARO) inom inventeringsområdet, samt vattensystemen uppströms och nedströms.

Beskrivning av landskapsområden

Inventeringsområdet kan delas upp i ett lövskogslandskap och ett gräsmarkslandskap (figur 5). Lövskogslandskapet (1) har ersatt ett tidigare jordbrukslandskap och har därför en låg grad av skoglig kontinuitet. Det finns ekar som börjar närma sig 200-årsåldern i hela området men huvuddelen av det avgränsade landskapsområdet består av lövskog som är ca 50 år. Det bedöms därför inte vara ett värdelandskap. Gräslandskapet (2) utgörs av delar av jordbruksmarken som har hållits öppna som betesmarker för häst, men som sedan lämnats för fädot och därför bildat en tjock grässvål. Det domineras av högvuxna gräs och örter och bedöms därför heller inte vara ett värdelandskap.

Figur 5. Karta över landskapsområden som omfattar inventeringsområdet.

Tabell 1. Beskrivning och bedömning av landskapsområden inom inventeringsområdet.

Nr	Värde-landskap	Beskrivning	Motivering värde
1	Nej	Sammanhängande skogsmark med huvudsakligen lövskog, med inslag av sumpskog och små partier med gräsmark.	Området innehåller främst relativt ung skog och har inte höga naturvärden.
2	Nej	Öppen gräsmark	Området är dominerat av stora gräs och bredbladiga örter.

Områdets naturvärden

Inom inventeringsområdet har totalt tre naturvärdesbiotoper avgränsats som hyser minst visst naturvärde (klass 4). Området bedöms inte ha några höga naturvärden. Men de högre värdena som finns (klass 3-objekt) ligger i prio 1-områdets södra och västra del. I prio 2-området ligger ett lövträdsområde i 50-årsåldern med inslag av ekar på runt 200 år som uppnår visst naturvärde. Det finns också ett relativt stort inslag av bärande träd och buskar i brynmiljö, vilket gynnar många fåglar och insekter.

Svart trolldruva växer i alla skogspartier vilket indikerar kalkhaltig mark och ger förutsättningar för en rikare markflora, men skogen saknar nästan helt kontinuitet.

Sumpskogen (klass 3), har trots sin relativa ungdom flera värdefulla biotopkvalitéer, t.ex. al- och videbuketter med död ved som småbiotoper vilket gynnar mossor, insekter och lavar. Det finns även sälg som, liksom viden, är även oerhört viktiga för vårens första pollinerare. Med kalkhaltig mark och tillgång till markfuktighet skulle skogen i förlängningen kunna utveckla en intressant svamp- och kärlväxtflora.

Gräsmarken inom den gamla jordbruksmarken utgörs främst av igenväxande åkrar och övergivna betesmarker med trivial flora, men artfynden i mittsträngen på ett litet stycke traktorväg i öster visar att kärlväxtfloran sannolikt var rikare i gräsmarkerna när de hävdades.

Kanadensiskt gullris påträffades på flera ställen inom området. Det största beståndet finns längs vägen upp till bostadshuset mitt i inventeringsområdet. Arten finns med på Artdatabankens lista över främmande arter och anses ha hög invasionspotential men begränsad ekologisk effekt (Naturvårdsverket, 2012).

Fynd av naturvårdsarter

Under inventeringen registrerades 13 naturvårdsarter. Samtliga fynd av naturvårdsarter redovisas i tabell 2, där framkommer även vilka naturvårdsarter som utgör sk värdearter och därmed har använts i bedömning av artvärde vid naturvärdesklassning av biotoper. Flest naturvårdsarter påträffades inom lövskogsbiotopen i södra delen av inventeringsområdet, men enstaka artfynd finns spridda i hela området (se karta över artförekomster i bilaga 2).

Flera av artfynden är signalarter eller typiska arter som är knutna till kalkhaltiga lövskogar som näringsrik ekskog eller nordlig ädellövskog. I områden finns även hävdgynnade kärlväxter som är typiska för naturtypen silikatgräsmark. Den enda rödlistade arten som påträffades under inventeringen är ask (EN), men bara i form av undertryckta skott i skuggig lövskog. Asken betraktas bara som värdeart om den har trädform.

Den enda fridlysta arten som påträffades i området var liljekonvalj, som är fridlyst i Södermanlands län (se även avsnittet Fridlysta arter).

Tabell 2. Naturvårdsarter som påträffades inom området vid inventeringen. Rödlistade arter: med förkortningar enligt rödlistan 2020. Signalarter: arter som är utpekade som signalarter enligt Skogsstyrelsen (SKS), ängs- och betesmarksinventeringen (ÄoB) eller Trafikverkets inventering av artrika vägkantsmiljöer (TRV). Fridlysta arter: arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen (4–9 §§). Typiska arter: arter som är lämpliga indikatorer på en Natura 2000-naturtyps bevarandestatus. Värdearter: arter som har använts som underlag vid naturvärdesbedömningen. Observera att för fågelarter har endast rödlistade arter, typiska arter, arter i Fågeldirektivets bilaga 1 och prioriterade arter i Skogsvårdslagen medtagits.

Artnamn	Rödlista 2020	Signalart	Fridlyst art	Typisk art	Värdeart	Kommentar
Kärlväxter						
Ask <i>Fraxinus excelsior</i>	X					Räknas inte som värdeart om de inte är vuxna träd
Bockrot <i>Pimpinella saxifraga</i>		X		X	X	Signalart enl. ÄoB. Typisk art för 6270.
Gulmåra <i>Galium verum</i>		X			X	Signalart enl ÄoB
Knölsmörbomma <i>Ranunculus bulbosus</i>		X		X	X	Signalart enl. ÄoB. Typisk art för 6270.
Liljekonvalj <i>Convallaria majalis</i>			X			Fridlyst i Södemanlands län enl 9 § Artskyddsförordningen
Liten blåklocka <i>Campanula rotundifolia</i>		X		X		Signalart enl. TRV, typisk art 9070 m fl
Luden johannesört <i>Hypericum hirsutum</i>		X			X	Signalart enl. TRV.
Rödklint <i>Centaurea jacea</i>		X			X	Signalart enl. TRV.
Svart trolldruva <i>Actaea spicata</i>		X		X	X	Signalart enl. SKS, typisk art 9020, 9160 m fl, kalkindikator
Sårläka <i>Sanicula europaea</i>		X		X	X	Signalart enl. SKS, typisk art 9020, 9160 m fl, kalkindikator
Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>		X			X	Signalart enl. TRV
Äkta johannesört <i>Hypericum perforatum</i>		X			X	Signalart enl. TRV
Ängsklocka <i>Campanula patula</i>		X			X	Signalart enl. TRV

Särskilt skyddsvärda träd

Inom området har totalt ett särskilt skyddsvärt träd registrerats (bilaga 2).

Tabell 3. Särskilt skyddsvärda träd som registrerats inom inventeringsområdet. För varje objekt anges objekt-ID, art, typ, diameter (cm) och trädstatus.

Objekt-ID.	Trädart	Typ	Omkretsen (cm)	Status
1	Björk	Jätteträ	200	Stående träd, frisk

Figur 6. Jättebjörk

Skyddade och fridlysta arter

Detta kapitel behandlar områdets förekomst av arter som är juridiskt skyddade enligt 4, 4a, 6, 7, 8, 9 §§ i artskyddsförordningen (2007:845).

Om resultatet av naturvärdesinventeringen tyder på att en exploateringskänslig, rödlistad eller sällsynt fridlyst art har viktiga livsmiljöer i området rekommenderas en artskyddsutredning. Vanligtvis krävs dock en riktad artinventering för att fastställa att en art kontinuerligt nyttjar viktiga livsmiljöer i området, detta gäller särskilt för rörliga arter som till exempel fåglar, fladdermöss och groddjur.

I våra rekommendationer av vilka fridlysta arter som bör övervägas för vidare utredning beaktar vi aktuell rödlistning, bevarandestatus och utbredning. Vi tar särskild hänsyn till fynd av arter som är fridlysta enligt 4, 4a och 7 §§ och markerade med B eller N i bilaga 1 till artskyddsförordningen, vilka är utpekade som skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv genom EU:s fågeldirektiv bilaga 1 respektive art- och habitatdirektiv bilaga 4. För fridlysta arter som är allmänt förekommande, klassade som livskraftiga (LC) och har låga särskilda miljökrav rekommenderas utredning endast undantagsvis, då det för dessa arter vanligtvis föreligger mycket liten risk för att en begränsad störning ska medföra negativ påverkan på populationsnivå.

Dokumenterad förekomst

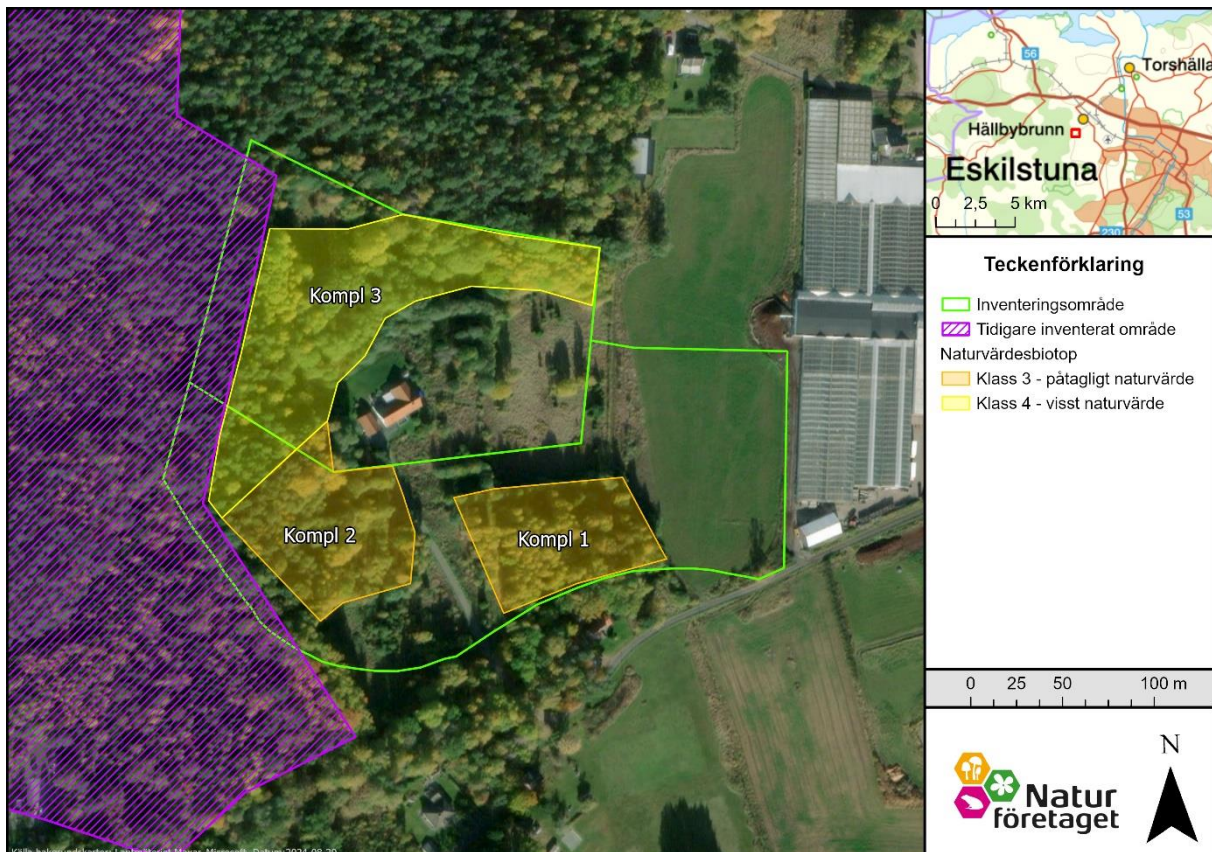
Den utförda naturvärdesinventeringen visar att det inom området förekommer en fridlyst art enligt artskyddsförordningen (2007:845): liljekonvalj, som är fridlyst enl. § 9 artskyddsförordningen i Södermanlands län. Vi bedömer att det inte finns tillräckliga skäl att föreslå vidare utredning för liljekonvalj. En artskyddsutredning skulle sannolikt komma fram till slutsatsen att det inte föreligger någon risk för att deras bevarandestatus eller populationsnivå ska påverkas negativt av områdesplanerna, varken på lokal eller regional nivå.

Beskrivning av naturvärdesbiotoper

Inom området identifierades tre naturvärdesbiotoper. I detta kapitel beskrivs de numrerade objekten i text och bild. Naturvärdesbiotopernas läge i inventeringsområdet syns i kartbilden i figur 7. För större version av kartan se Bilaga 1.

Tabell 4. Sammanfattning av naturvärdesbiotoperna och deras naturvärdesklasser.

Objektnummer	Namn	Naturvärdesklass
Kompl 1	Lövskog	3
Kompl 2	Alsumpskog	3
Kompl 3	Lövskog	4

Figur 7. Kartbild över inventeringsområdet med avgränsade och numrerade naturvärdesbiotoper, färglagda efter bedömt naturvärde enligt klassningen i SIS-standarden. Övriga ytor inom inventeringsgränserna som ej färglagts har lågt eller inget naturvärde.

1. Lövskog (0,55 ha)

Figur 8. Trädportal bildad av sälg och fågelbär i lövskogsdungen

Naturtyp	Skog och buskmark	Inventerare	Alexandra Holmgren
Biotoptyp	Lövskog	Datum	2024-08-20
Naturvärdesklass	Klass 3 – påtagligt naturvärde	Beskrivning	
Biotopvärde	Påtagligt	<p>Lövskogsparti med sälg, fågelbär, björk och ek samt inslag av gran och tall. Ekarna är relativt grova men inte tillräckligt för att uppnå definitionen av särskilt skyddsklassade träd. De är så kallade efterträdare vilket också är av värde. Övriga träd växer i raka rader vilket för tankarna till en plantering, men oavsett har de uppnått tillräckligt hög ålder för att viss lundkaraktär har hunnit utvecklas. Vegetationen i fältskiktet är ganska sparsam med inslag av lundflora. I skuggiga delar växer arter såsom lundgröe, svart trolldruva, skogsviol, nejlikrot, smörblomma och teveronika. I ljusare partier växer mer gräs men även äkta johannesört, hundloka och humleblomster. Det finns inslag av stående och liggande död ved, men ingenting grovt och det finns ingen lågakontinuitet. Biotopen är tätt dikad men alla diken är torra.</p>	
Artvärde	Påtagligt		
Natura 2000-naturtyp	Saknas		
Naturvårdsarter	Knölsmörlomma, liljekonvalj, luden johannesört, svart trolldruva, sårläka, äkta johannesört		
Motivering till klassning			
<p>Biotopvärdet motiveras av att lundkaraktär är på väg att uppnås och att det finns god tillgång till död ved, dock utan kontinuitet. Uppvuxna, bärande lövträd är viktiga för många fågelarter och sälg är en mycket viktig art för de tidiga pollinerarna.</p> <p>Lövskogar av lundkaraktär med kraftig påverkan är inte ovanliga, men den här är gammal nog att ha uppnått en tydlig ekologisk funktion.</p> <p>Artvärdet motiveras av att naturvårdsarterna i lövlunden är goda signalarter, framför allt svart trolldruva i den tätheten är betydelsefull. Det finns också gott om fridlyst liljekonvalj. Luden johannesört är något ovanlig, om än ej rödlistad.</p>			

2. Alsumpskog (0,62 ha)

Figur 9. Sumpskog med död stam

Naturtyp	Skog och buskmark	Inventerare	Alexandra Holmgren
Biotoptyp	Sumpskog	Datum	2024-08-20
Naturvärdesklass	Klass 3 – påtagligt naturvärde	Beskrivning	
Biotopvärde	Visst	<p>Del av tidigare gårdsmiljö som nu har blivit alsumpskog med insprängda gräsmarkspartier. Al- och videdominerat, med inslag av björk och slån. Alarna har inte bildat socklar än men både alar, sälgar och mindre videarter har bildat buketter. Flera stammar har hunnit dö och lägga sig. Det finns också ett antal äldre lågor, så viss kontinuitet finns. De flesta riktigt murkna lågorna består av gran. Många mossor trivs på dem, bl.a. långfliksmossa. Marken är övervägande skuggad och det är inte särskilt artrikt. Främst växer här hydrofila och triviala arter såsom skogssäv, tuvtåtel, fackelblomster, krustistel, älggräs och vecketåg. Svart trolldruva växer även här, men främst där marken är lite högre och torrare. I utkanten av området där det är ljusare växer signalarten åkervädd. Området är kraftigt dikat men det finns fortfarande enstaka blötare partier. Det finns även spår av vildsvin.</p>	
Artvärde	Visst		
Natura 2000-naturtyp	Saknas		
Naturvårdsarter	Svart trolldruva, åkervädd		
Motivering till klassning			
<p>Biotopvärdet motiveras av att sumpskog är viktig för många arter, att den inte är en särdeles vanlig biotop och att det finns god tillgång till död ved, med viss kontinuitet. Alsumpskogen är för ung för att ha hunnit bilda socklar och det finns ingen kontinuitet i trädskiktet. Men trädbeståndet är uppvuxet och både sälj och al har hunnit bli grov och det finns buketter och döda stammar. Flera diken visar att hydrologin är påverkad men bitvis är sumpskogen trots det något blöt. Artvärdet motiveras av att floran bitvis indikerar lundvärden och den döda veden är välkoloniserad av mossor och svamp. Sumpskog gynnar många arter.</p>			

3. Yngre lövskog (1,2 ha)

Figur 10. Yngre lövskog

Naturtyp	Skog och buskmark	Inventerare	Alexandra Holmgren
Biotoptyp	Blandskog	Datum	2024-08-20
Naturvärdesklass	4	Beskrivning	
Biotopvärde	Visst	Området utgörs av en blandlövskog som vuxit upp på gammal odlings- eller betesmark. Skogen har stor variation av trädarter som klïbbal, ek, sälg, asp, björk, och fågelbär, samt gott om småskott av ask. Träden är ca 60–70 år med undantag för ekarna, samt enstaka äldre björkar med grov uppsprucken bark. Ekarna är äldre och står skuggigt i den yngre skogen. De är inte grova nog att vara särskilt skyddsvärda men är värdiga efterträdare på ett par hundra år och har med det ett stort värde. I buskskiktet finns enstaka slånbuskage och brakved. Det finns även ganska gott om undertryckt ask, ek- och hägguppslag Marken är i hög grad skuggad med gles undervegetation. Död ved finns, men övervägande smala stammar utan kontinuitet. Det finns även rester av en gammal mur. Avverkning har skett längs biotopens norra gräns. I söder gränsar biotopen mot gräsmark och en trädgård, vilket skapar värdefulla brynmiljöer. Biotopens främsta värde ligger i ekarna och som lövträdkorridor.	
Artvärde	Visst		
Natura 2000-naturtyp	Saknas		
Naturvårdsarter	Ask, liljekonvalj, liten blåklocka, svart trolldruva		
Motivering till klassning			
Skogen är en ung biotop, men har ändå visst biotopvärde knutet till lövrikedom och stort inslag av blommande träd. En mur bidrar till biotopvärdet. Det är också runt den som de enda värdearterna har hittats. Området är sannolikt viktigt för många pollinerande insekter och fåglar, då variationen är stor och bryn är värdefulla för många arter. Artvärdet motiveras av att det finns några naturvårdsarter samt en god variation av träd och buskar. Fynd av rödlistad ask räknas här ej som värdeart då träden är unga.			

Källor

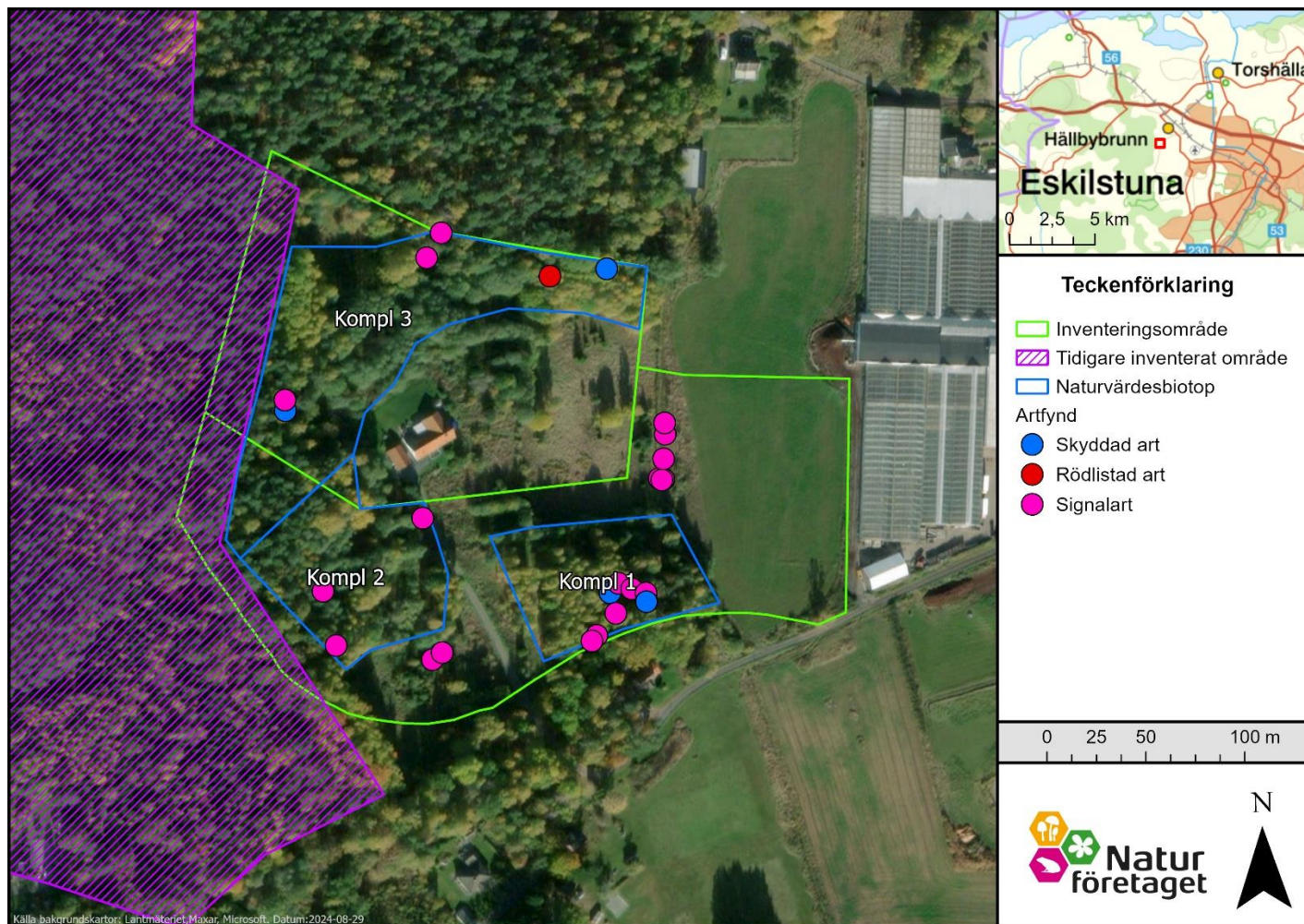
Litteratur

- Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
- Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
- Jordbruksverket 2017. Ängs- och betesmarksinventeringen – Metodik för inventering från och med 2016. Jordbruksverket, Rapport 2017:9.
- Naturvårdsverket, 2012. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11.
- Nitare, J. 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Jönköping, Skogsstyrelsens förlag.
- Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen.
- SIS 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014.
- SIS 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001.
- Strand, M., Aronsson, M. & Svensson, M. 2018. Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – Artdatabankens risklista. Artdatabanken Rapporterar 21. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
- Ström, C. 2017. Naturvärdesinventering av Eskilstuna stadsbygd. Eskilstuna kommun.

Databaser

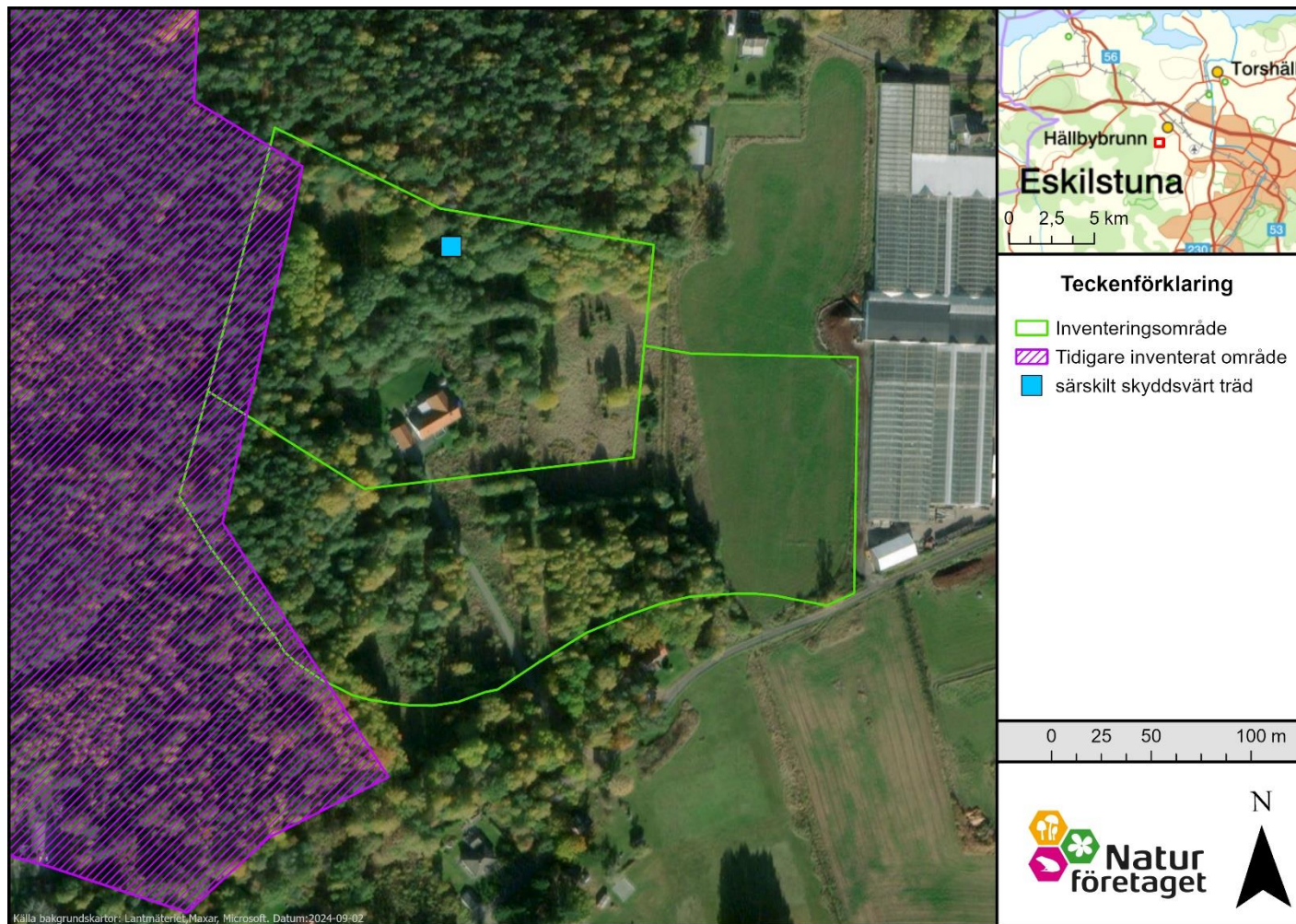
- Artfakta. Uttag av fynd av naturvårdsarter har gjorts ur databaserna Artportalen, Biologg, Entomologiska samlingarna (NHRS) via GBIF, Fågeltaxeringen, iNaturalist, Kustfåglar i Bottniska 21 viken, Miljödata MVM, Nationell ängs- och betesinventering (TUVÅ), Svensk Dagfjärilsövervakning och Virtuella herbariet. <https://fyndkartor.artfakta.se> (2023-04-17)
- Artdatabanken. Uttag av skyddsklassade arter har gjorts ur databaserna Artportalen och Observationsdatabasen. <https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/fynddata/skyddsklassade-arter/> (2024-08-21)
- Naturvårdsverket. Metadatakatalogen. <https://metadatakatalogen.naturvardsverket.se/metadatakatalogen/> (2023-04-17)
- Skogsstyrelsen. <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/> (2023-04-17)
- ArtDatabanken. www.artfakta.artdatabanken.se (2023-04-17)
- Lantmäteriet. Historiska Kartor och Akter (lantmateriet.se)
- Miljödataportalen, Naturvårdsverket. Miljödataportalen (naturvardsverket.se)
- Naturvårdsverket. Skyddad natur. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/> (2023-04-17)
- Skogsstyrelsen. Skogens Pärlor. Skogsstyrelsen - Skogens pärlor (2023-04-17) Artdatabanken 2020

Bilaga 1. Karta över artfynd

Figur 1. Kartbild över fynden av naturvårdsarter som gjordes under inventeringen, kategoriserade efter typ av naturvårdsart. Här syns även naturvärdesobjekt enligt samma nummerordning som i områdesbeskrivningen.

Bilaga 2. Karta över särskilt skyddsvärda träd

Figur 1. Kartbild över fynden av särskilt skyddsvärda träd som gjordes under inventeringen.